

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РІШЕННЯ КОЛЕГІЇ

29.07.2013

Харків

№ 4/1

Про підсумки роботи
Державного архіву Харківської області
та архівних установ області
у I півріччі 2013 року

Заслухавши і обговоривши доповідь заступника директора державного архіву Харківської області Юдіної Л.М. колегія відмічає, що упродовж першого півріччя 2013 року Державний архів Харківської області (далі – Державний архів) та архівні установи області (архівні відділи районних державних адміністрацій (далі – РДА) та міських рад міст обласного значення (далі – міськрад) здійснювали свою діяльність на виконання Плану розвитку архівної справи на 2013 рік, наказів та доручень Укрдержархіву, розпоряджень та доручень обласної державної адміністрації, наказів та доручень заступника директора Державного архіву.

З метою розв'язання найнагальнішої проблеми у галузі архівної справи в області – відсутності вільних площ для комплектування Державного архіву документами НАФ, тривали заходи, спрямовані на виконання доручення Президента України В.Ф. Януковича за підсумками його робочого візиту до м. Харкова у серпні 2012 року, щодо будівництва окремої будівлі для розміщення в ній Державного архіву.

На даний час визначено технічні характеристики майбутнього архівного комплексу (дев'ятиповерхова споруда загальною площею 20 тис. м.кв., із них 14 тис. – площа архівосховищ; місткість документів – 5 млн од.зб.).

Рішенням 23 сесії 6 скликання Харківської міської ради від 17 квітня 2013 року Державному архіву виділено земельну ділянку по вул. Лосівська, 21 м. Харкова під будівництво архівного комплексу.

Державним архівом розроблено Програму розвитку архівної справи в Харківській області на 2013 – 2016 роки, яку затверджено рішенням 22 сесії Харківської обласної ради 6 скликання від 20 червня 2013 року. У ній передбачено заходи з реалізації проекту будівництва архівного комплексу (орієнтовна вартість робіт – 208 млн грн. з державного бюджету) та заходи зі створення сприятливих умов для забезпечення якісного надання архівних послуг громадянам, які звертаються до архівних установ (орієнтовна вартість проведення заходів – 3 432 тис. грн. з обласного бюджету).

19 березня 2013 р.в Державному архіві відбулася співбесіда заступника голови – керівника апарату обласної державної адміністрації В.В. Хоми з колективом архіву. У ході зустрічі обговорювалися досягнення та пріоритети Державного архіву. Певна увага приділялася питанню забезпечення збереженості документів, розгалуженню мережі трудових архівів в області,

зміцненню їх матеріально-технічної бази, а також будівництву нового архівного
комплексу у м. Харкові тощо.

За звітний період відбулося **3** розширених засідання колегії Державного архіву, на яких розглянуто всі 15 із запланованих питань.

Відбулося **6 засідань** ЕПК, на яких заслухано 14 представників установ та організацій міста Харкова з питань забезпечення збереженості документів, розглянуто та схвалено описів справ постійного зберігання на **25 тис.** справ, погоджено описів справ з особового складу на **19,5 тис.** справ, актів про вилучення для знищення документів (справ), не внесених до НАФ, на **436, 5 тис.** справ, **532** номенклатури та інші документи.

Відбулося **5 засідань** НМР, на яких розглянуто та схвалено проекти **7** тематичних переліків документів, підготовлених для експонування на виставках у читальних залах та на сайті Державного архіву; **3** статті – для публікації на шпальтах харківських періодичних видань та **3** статті, підготовлені для публікації в науково-практичному журналі «Архіви України»; **1** методичні рекомендації щодо роботи з документами фонду № 6452, Кримінальні справи репресованих громадян м. Харкова та Харківської області (1920-1999 роки).

На державне зберігання у звітному періоді від установ, підприємств та організацій, що перебувають у зоні комплектування Державного архіву, надійшло **2 нових управлінських фонди**: ВАТ «Харківський завод «Точмедприлад» та Харківська обласна рада; **3 частини управлінських фондів**: Окружні виборчі комісії з виборів народних депутатів України за 2012 рік, Харківський завод точного медичного приладобудування, Колекція документів про учасників бойових дій на території інших держав у 1962-1989 роках за 2012 рік та **1 частина фонду особового походження** – об'єднаного архівного фонду Видатні історії Харківщини.

Всього взято на облік **2031** справу на паперовій основі, з яких **1971** справа управлінської документації та 60 справ особового походження.

Крім того, прийнято документи зі спеціальними носіями:

- 10 од.обл./**10 од.зб.** фонодокументів за 2012 рік;
- 65 од.обл./**65 од.зб.** фотодокументів за 1984 рік;
- 33 од.обл./**5 од.зб.** відеодокументів за 2012 рік.

До КП «Міський архів» м. Харкова передано **12759** справ з особового складу підприємств, установ та організацій, які надійшли до Державного архіву упродовж 1991-2011 років.

У першому півріччі поточного року **23** архівні відділи РДА та міськрад області прийняли на державне зберігання **8973** од. зб. управлінської документації (найбільші показники в архівних відділах Борівської, Близнюківської РДА та Харківської міськради).

9 архівних відділів прийняли на зберігання **1366** од. зб. документів з особового складу (найбільші показники в архівних відділах Балаклійської РДА та Лозівської міськради).

Тривали роботи із забезпечення збереженості документів: відділом виготовлення копій та реставрації документів Державного архіву відремонтовано майже **5 тис.** аркушів справ, **13 м²** карт; здійснено складну реставрацію **14 тис.** аркушів справ, тощо.

У звітному періоді **8** архівних відділів РДА та міськрад відремонтували **673** аркуші справ. Це архівні відділи Близнюківської, Великобурлуцької, Зміївської, Кегичівської, Красноградської, Лозівської і Нововодолазької РДА та Архівний відділ Ізюмської міськради.

6 архівних відділів РДА та міськрад оправили та підшили **288 од. зб.** управлінської документації. Це архівні відділи Балаклійської, Близнюківської, Борівської, Лозівської РДА та Ізюмської та Чугуївської міськрад.

Тривали роботи з перевіряння наявності та фізичного стану справ. У цілому за перше півріччя поточного року Державним архівом перевірено **25468** од. зб., **28** архівних відділів провели перевірку наявності **16821** од. зб. управлінської документації. Найбільшу кількість справ перевірено архівними відділами Вовчанської, Красноградської, Сахновщинської, Харківської, Кегичівської, Зміївської, Близнюківської, Нововодолазької, Зачепилівської, Богодухівської, Шевченківської, Ізюмської, Великобурлуцької, Чугуївської – РДА та Харківської і Куп'янської міськрад.

Заплановано проведення перевіряння наявності справ у другому півріччі 2013 року в архівних відділах Ізюмської, Краснокутської, Первомайської РДА та в Архівному відділі Люботинської міськради.

Створювався науково-довідковий апарат до документів Державного архіву, архівних відділів РДА та міськрад області.

За звітній період відділом обліку та довідкового апарату Державного архіву вдосконалено **29** описів дорадянського періоду, що становить **1,5 тис.** справ управлінської документації. Тематично розроблено **1** управлінській фонд та складено **1139** карток. Поодиночно розроблено **60 справ** особового походження. Подокументно розроблено **153** справи.

Проведена робота з каталогізації фото-, фоно-, та відеодокументів: складено **65** каталожних карток на фотодументи, **10** – на фонодокументи, **33** – на відеодокументи.

23-ма архівними відділами проведено роботу з каталогізації фондів РДА, райвиконкомів, міськрад та селищних рад (переглянуто **239** од. зб. та складено **964** картки). Більше всього переглянуто документів архівними відділами Золочівської РДА, Харківської міськради, а складено карток – архівними відділами Сахновщинської, Вовчанської, Близнюківської, Кегичівської, Красноградської, Шевченківської РДА та Лозівської, Люботинської і Харківської міськрад.

Продовжувалася робота з удосконалення систематичного каталогу Державного архіву, з науково-технічного опрацювання документів фондів № 4, Харківське губернське правління, та № 3, Канцелярія Харківського губернатора, з виявлення унікальних документів у справах Державного архіву, (переглянуто **600** справ – унікальних не виявлено); з підготовки до видання анотованого реєстру описів дорадянського періоду: переглянуто **536** описів фондів та анотовано **143,5 тис.** заголовков справ, тощо.

За звітний період проведено певну роботу з перегляду грифів секретності матеріальних носіїв інформації та приведено їх у відповідність до вимог

чинного законодавства України. Загалом переглянуто **573** справи (**5404** документи).

Тривали роботи з проведення експертизи цінності документів на замовлення установ та організацій м. Харкова. Серед них: ТОВ «МД Груп Харків», Харківська обласна державна адміністрація та ПАТ «Харківський жировий комбінат».

Певна увага приділялась питанням підвищення кваліфікації спеціалістів підприємств, установ та організацій, що належать до компетенції Державного архіву.

Проведено низку семінарів на базі Державного архіву, серед яких **3** із підвищення кваліфікації для працівників архівних відділів РДА та міськрад області (у березні, травні), із підвищення кваліфікації для співробітників, які працюють з документами на підприємствах, в установах та організаціях міста Харкова та Харківської області (12 квітня 2013 року), із підвищення кваліфікації для працівників діловодних, архівних та експертних служб підприємств, установ і організацій (з 15 по 23 квітня 2013 року), з обміну досвідом та підвищення кваліфікації для працівників місцевих державних архівних установ та трудових архівів Харківської області (26 квітня 2013 року).

Для 2-ох новопризначених начальників архівних відділів (Краснокутської та Сахновщинської РДА) проведені одноденні індивідуальні навчання.

Начальник Архівного відділу Богодухівської РДА протягом 3-х днів підвищувала кваліфікацію у відділі формування НАФ та діловодства Державного архіву.

Крім того, Державний архів взяв участь у практичному семінарі для спеціалістів (70 осіб), відповідальних за архів та діловодство ХНУ імені В.Н. Каразіна з питання складання номенклатур справ та проведення експертизи цінності документів.

20 архівних відділів РДА та міськрад провели **43** семінари для працівників діловодних служб та архівних підрозділів установ, підприємств та організацій, в яких взяли участь **1228** слухачів.

Не проведено жодного семінару архівними відділами Барвінківської, Богодухівської, Борівської, Дергачівської, Зачепилівської, Золочівської, Ізюмської, Коломацької, Лозівської, Первомайської, Сахновщинської, Харківської, Шевченківської РДА та Архівному відділі Лозівської міськради. Ними заплановані дані заходи на II півріччя 2013 року.

З метою здійснення контролю за додержанням підприємствами та організаціями законодавства про НАФ та архівні установи відділом формування НАФ та діловодства Державного архіву здійснено **29** комплексних та **23** тематичних перевіряння стану збереження документів НАФ, роботи архівних підрозділів та служб діловодства юридичних осіб-джерел формування НАФ, які передають документи до Державного архіву.

23 архівні відділи РДА та **3** архівні відділи міськрад провели **84** комплексні перевірки (найбільша кількість проведена архівними відділами Красноградської, Ізюмської РДА та Харківської міськради). Жодної комплексної

перевірки не провели архівні відділи Дергачівської, Первомайської, Сахновщинської, Харківської РДА та Ізюмської, Куп'янської, Чугуївської міськрад. Ними запланована ця робота на II півріччя 2013 року.

22-ма архівними відділами РДА та міськрад проведено **58** тематичних перевірок (найбільша кількість проведена архівними відділами Первомайської, Богодухівської, Кегичівської РДА та Чугуївської міськради). Не проводили тематичних перевірянь архівні відділи Дергачівської, Ізюмської, Коломацької, Красноградської, Краснокутської, Куп'янської, Лозівської, Нововодолазької РДА та Ізюмської, Куп'янської і Люботинської міськрад: цю роботу заплановано на II півріччя 2013 року.

23-ма архівними відділами РДА та міськрад проведено **36** контрольних перевірянь архівних підрозділів установ, підприємств та організацій (найбільша кількість – Архівним відділом Богодухівської РДА і Архівним відділом Люботинської міськради).

На виконання Графіку вивчення роботи апаратів РДА Державним архівом здійснено перевіряння роботи **18** архівних відділів РДА.

Пріоритетним напрямом у розвитку архівної справи та діловодства регіону залишається питання розгалуження у ньому мережі трудових архівів.

У першому півріччі 2013 року на території області створено **10** трудових архівів. Із них Красноградський районний трудовий архів КПТІ «Інвентаризатор» та **9** трудових архівів при сільських та селищних радах районів області: у Валківському районі **2** трудових архіви, у Краснокутському районі **7** трудових архівів.

Отже, станом на 01 липня 2013 року в області функціонує **19** трудових архівів.

Упродовж звітнього періоду проведено низку заходів із метою популяризації документів, що зберігає Державний архів та інші місцеві архівні установи області.

З метою підготовки до відзначення 1025-річчя хрещення Київської Русі тривала робота з виявлення та вивчення документів з релігійної тематики. Зокрема, Українському інституту національної пам'яті Державним архівом надано перелік архівних документів щодо зруйнування в період з 1914 по 1991 роки на території Харківської області православних храмів та монастирів. Інформаційні листи з даної тематики надіслані до Головного управління освіти та науки Харківської обласної державної адміністрації, Департаменту освіти Харківської міської ради та 9 районних відділів освіти міста Харкова.

На запит Управління державної пенітенціарної служби України в Харківській області проведено виявлення архівних документів з історії створення та функціонування Курязького Преображенського чоловічого монастиря, заснованого у 1663 році та закритого у 1922-1923 роках.

Підготовлено та відкрито **8** виставок архівних документів, серед яких 3 оприлюднені у режимі on-line на власному веб-сайті Державного архіву.

Тривала співпраця із ЗМІ.

У газеті «Вечерний Харків» опубліковано інтерв'ю заступника директора Державного архіву Юдіної Л.М. «Областной архив собирается справить новоселье», співробітниками Державного архіву надано інтерв'ю журналістам телеканалу «Перша столиця» про роботу з архівними документами (сюжет пройшов в ефірі у програмі «Перша столиця»), начальник відділу інформації та використання документів Ельксніт М.І. надала коментар кореспонденту обласного радіомовлення до архівних документів з on-line виставки: «Дробицький Яр: де пам'ять і туга зійшлися навіки. Коментар до документів був використаний при підготовці передачі «На жорнах війни», що вийшла в ефірі обласного радіо 06 березня 2013 року.

25 лютого 2013 року знімальна група ТРК «Сімон» взяла інтерв'ю у фахівців та дослідників держархіву, які працюють з документами генеалогічного характеру (сюжет вийшов в ефір у програмі «Об'єктив-Новини»).

Співробітниками держархіву підготовлено **8** статей, частину з яких вже опубліковано. Це стаття заступника начальника відділу Макарової М.М. «Довідки з віковою історією» в газеті «Слобідський край» та стаття головного спеціаліста відділу інформації та використання документів Сафонові О.В. «Правду дізнаєшся в архіві (до 125-річчя від дня народження А.С.Макаренка)» в газеті Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди «Учитель».

Архівними відділами РДА та міськрад області в місцевих газетах опубліковано **9** статей (**8** - архівними відділами РДА та **1** – Архівним відділом Харківської міськради). Це, зокрема, такі: «Про проведення «гарячої лінії» начальником Архівного відділу Зачепилівської РДА та відповіді на запитання читачів», до Дня Перемоги – «Кегичівщина в роки війни», до 70-річчя визволення Харківщини від німецько-фашистських загарбників – «Немецький Сталинград» врагу не удался» (Архівний відділ Харківської міськради) та інші.

21 червня 2013 року в Державному архіві відбулася читацька конференція «Харківщина у період окупації (1941-1943 рр.)», в якій взяли участь викладачі та студенти ВНЗів м. Харкова, представники Харківської обласної редакції «Книга Пам'яті України», «Харківського музею Холокосту», Харківського історичного музею, співробітники Державного архіву тощо. У газеті «ДайджестЕ» за липень 2013 року № 6(168) опублікована інформація про проведення конференції.

За звітний період проведено **6** навчально-ознайомчих екскурсій у рамках архівно-музейної практики для студентів ВНЗ, **2** навчально-виробничі практики для студентів Міжнародного Соломонова університету та Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ».

Читальні зали архіву забезпечували роботу **363** дослідників, які відвідали зали **2146** разів. З цією метою до читальних залів видано **1760** описів справ та **4,5 тис.** справ.

13 архівних відділів (**9** РДА та **4** міськрад) прийняли **101** користувача, яким було видано **1 897** справ.

Протягом I півріччя 2013 року до Державного архіву із питань соціально-правового характеру надійшло **1080** звернень громадян, з яких **555** прийнято на особистому прийомі у столі довідок, **525** надіслали запити поштою. За станом на 30 червня 2013 року із позитивним результатом виконано **676** звернень.

Крім того, надійшло **159** тематичних запитів та **71** запит генеалогічного і фактографічного характеру.

З лютого 2013 року для зручності користувачів читального залу, дослідників та громадян, які звертаються до архіву за отриманням довідок, запроваджено послугу “онлайн-консультації” (Skype).

В архівні відділи РДА та міськрад області надійшло **8657** запитів соціально-правового характеру, з яких **7041** прийнято на особистому прийомі; із позитивним результатом виконано **7331** запит, з рекомендаціями звернутися за місцем знаходження документів – **28**; також надійшло **802** тематичних запити, з них із позитивним результатом виконано **527**, із рекомендаціями звернутися за місцем знаходження документів – **1**.

Значних результатів за звітний період досягнуто Державним архівом у напрямі зміцнення його матеріально-технічної бази. Зокрема, в будівлі по пр. Московському, 7 проведено капітальний ремонт електросилового устаткування, електроосвітлення та мереж (з цією метою витрачено 298 тис. грн. як субвенція державного бюджету обласному бюджету); для покращення умов праці архівістів придбано дві драбини-стрем'янки, здійснено перезарядження **94** вогнегасників; придбавалося канцелярське приладдя та витратні матеріали для забезпечення роботи відділу виготовлення копій та реставрації документів.

На виконання плану заходів із підготовки Державного архіву до опалювального сезону 2013-2014 років у будівлі Державного архіву по вул. Мироносицькій, 41 проведено заміну старої запірної арматури опалювальної рамки на нові шаркрани та заміну стояків опалювальної системи з 1 по 7 поверхи.

Низку заходів із зміцнення матеріально-технічної бази проведено у звітному періоді і архівними відділами РДА та міськрад області за програмами підтримки розвитку архівної справи та за рахунок місцевих ресурсів:

- в Архівному відділі Барвінківської РДА придбано **2** вогнегасники; в Архівному відділі Харківської РДА проведено перевірку вогнегасника;
- Архівному відділу Борівської РДА виділено кошти в розмірі 250 грн. на проведення замірів опору ізоляції електрообладнання та електромереж обслуговування систем пожежної сигналізації (замір проведено);
- в Архівному відділі Ізюмської РДА проведена заміна електричного лічильника та частково замінена електропроводня;
- встановлено протипожежні сигналізації в Архівних відділах Близнюківської (в одному з двох сховищ) та Богодухівської РДА (замість протипожежних сигналізаторів);
- в Архівному відділі Куп'янської міськради встановлено протипожежну та охоронну сигналізації;

- у сховищі Архівного відділу Нововодолазької РДА - 2 сигналізатори на задимленість;

- в архівному відділі Первомайської РДА замінено пристрій для забезпечення роботи охоронної сигналізації, яку також підключено до центрального пульта Державної служби охорони;

- забезпечено кондиціонерами приміщення архівних відділів Чугуївської міськради та Великобурлуцької РДА;

- в архівних відділах Золочівської та Шевченківської РДА двері 2-х архівосховищ оббито металом, в Архівному відділі Нововодолазької РДА – 1 двері оббито металом та встановлені ґрати на вікнах; в будівлі Архівного відділу Ізюмської міськради встановлено 2 нових металевих входних дверей;

Поряд з цим, картонажні коробки виготовлено в архівних відділах Балаклійської, Валківської, Дворічанської та Золочівської РДА.

Стелажне обладнання встановлено в архівних відділах Балаклійської та Близнюківської РДА.

Гігрометри придбано архівними відділами Балаклійської, Великобурлуцької та Золочівської РДА.

Для Архівного відділу Нововодолазької РДА придбано 1 комп'ютер, Коломацької РДА – 1 комп'ютер та багатофункціональний прилад (з функцією принтера, ксерокса, сканера); в Архівному відділі Шевченківської РДА на комп'ютер встановлено вільне програмне забезпечення (програма Linux). В архівних відділах Вовчанської та Великобурлуцької РДА відремонтовані та заправлені принтери.

Архівним відділом Близнюківської РДА придбано 1 пару жалюзів та 6 пар штор, Архівним відділом Печенізької РДА – штори.

В Архівному відділі Богодухівської РДА проведено косметичний ремонт коридору та ганку основного приміщення, розпочато ремонт 2-х сховищ в Архівному відділі Краснокутської РДА, завершено ремонт опалювальної системи в Архівному відділі Куп'янської РДА, проведено поточний ремонт системи опалення на суму 19 500 грн. в Архівному відділі Первомайської РДА, в Архівному відділі Ізюмської міськради старі вікна замінені на металопластикові.

Архівному відділу Богодухівської РДА надано в оренду приміщення загальною площею 62,8 м² замість виділеного у 2012 році додаткового приміщення площею 21 м².

Виготовлено нові гербові печатки в архівних відділах Богодухівської РДА, Нововодолазької РДА та Шевченківської РДА.

В Архівному відділі Дворічанської РДА 18 квітня 2013 року затверджена Програма підтримки розвитку архівної справи на 2013-2016 рр.

Водночас доводиться констатувати, що залишається невирішеним питання оснащення архівосховищ Державного архіву та архівних відділів РДА і міськрад області автоматичними системами пожежогасіння. У зв'язку з дефіцитом фінансування, місцеві державні архіви не мають на сьогодні коштів для здійснення даного заходу.

Аналіз роботи Державного архіву та архівних відділів райдержадміністрацій і міськрад області у першому півріччі поточного року свідчить про належний рівень виконання ними показників, передбачених планом розвитку архівної справи на 2013 рік.

Ураховуючи вищевикладене, колегія **вирішує**:

1. Роботу Державного архіву, архівних відділів РДА та міськрад Харківської області у першому півріччі 2013 року вважати такою, що забезпечує виконання планових показників із розвитку архівної справи на 2013 рік у повному обсязі.

2. Начальникам структурних підрозділів Державного архіву, начальникам архівних відділів РДА та міськрад області забезпечити якісне та у повному обсязі виконання Плану розвитку архівної справи Харківської області на 2013 рік.

3. Стан виконання Плану розвитку архівної справи Харківської області за підсумками 2013 року розглянути на першому засіданні колегії Державного архіву Харківської області 2014 року.

Термін виконання: березень 2013 року.

**Головуючий на колегії,
заступник директора архіву**

Л.М. Юдіна

Секретар колегії

О.С. Гнезділо